

матеріально-технічними засобами (офісне приміщення, технічне обладнання та ін.), яке у більшості випадків стає причиною великої вартості послуг, які для звичайного громадянина залишаються недоступними на відміну від державних виконавців. Подібний фактор може нівелювати на практиці введено у дію змішану систему виконання рішень, а отже, доцільно врахувати й такі особливості нашої держави як високий рівень корупції, пострадянську економічну модель, низький рівень правової культури населення.

Запровадження інституту приватних виконавців в Україні можна вважати цілком прогресивною ідеєю щодо створення ефективної системи органів примусового виконання рішень, але не останнім кроком до чіткої та дієвої системи виконання рішень. Аналіз проблемних питань діяльності приватних виконавців вказують на необхідність подальшого регулювання та удосконалення законодавства.

Список використаних джерел

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Відомості Верховної Ради України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Про виконавче провадження : Закон України від 02 червня 2016 року (Із змінами, внесеними згідно із Законами). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 542.
4. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02 червня 2016 року (Із змінами, внесеними згідно із Законами). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. Ст. 535.
5. Резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи «Виконання рішень ЄСПЛ» №1787 (2011) від 26.01.2011 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz2/docs/1188_rez_1787.htm.
6. Центр політико-правових реформ. URL: <https://www.pravo.org.ua/>.
7. Гончаренко Є. Переваги та недоліки запровадження інституту приватних виконавців в Україні. *Юридична газета*. 4/2016. С.14–15.

Задаля Дмитро Костянтинович

доцент кафедри загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент

Гончарук Софія Олександрівна

студентка юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЖІНКИ І ЧОЛОВІКА В УКРАЇНІ

Визначним досягненням суспільного розвитку, який характеризує його особливості у ХХІ ст., є вироблення основних стандартів принципу рівності, визнання того, що всі люди мають бути рівними між собою незалежно від будь-яких ознак, і тому в усіх сферах життя повинні застосовуватися однакові виміри до людей. Такий підхід до визначення статусу особи в суспільстві сприяє всебічному розвитку людини, реалізації її особистісних якостей, дозволяє діяти вільно і водночас зобов'язує дбати про інтереси інших, у всякому разі, не порушувати їх прав і свобод.

Вагомий внесок у формування теоретичних засад правового статусу жінки і чоловіка в Україні зробили такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як Н. Аніщук, Н. Болотіна, І. Грицай, Г. Герасименко, О. Дашковська, Л. Кобелянська, К. Левченко, Т. Марценюк, Т. Мельник, В. Муранова, М. Ничипоренко, О. Руднева, Г. Христова, Л. Єрохіна, Ю. Черняк та ін.

Україна, яка проголосила стратегію європейського вибору, знаходиться на етапі започаткування гендерних досліджень щодо запровадження стандартів рівності прав і свобод жінки і чоловіка. Керуючись основними положеннями Конституції, з огляду на необхідність обрання демократичних пріоритетів щодо покращання становища жінок у суспільстві, забезпечення рівних можливостей участі жінок і чоловіків у політичному, економічному, культурному й соціальному житті, Верховна Рада України визначила Основи державної політики у сфері прав людини, прийняла

Декларацію про загальні основи державної політики України стосовно жінок і Концепцію державної сімейної політики тощо.

Одним із проявів принципу рівності є рівність прав чоловіків і жінок, тобто однаковий підхід незалежно від статі, що отримав назву принципу гендерної рівності [1, с. 21]. Гендерна рівність увійшла в каталог всеохоплюючого принципу рівності людей і є його невід'ємним складником, основною засадою демократичної, правової розбудови суспільства [2, с. 83]. Зрозуміло, що проблеми рівності у будь-якій сфері не можуть розглядатися за межами права. До того ж, саме право все частіше розуміється як рівна міра свободи всіх і кожного, у тому числі чоловіка і жінки. Безперечно, право мусить враховувати біологічні особливості статі, але одним із його завдань є забезпечення однакових можливостей, вирівнювання людей нерівних за природними ознаками.

Проблема рівності чоловіків і жінок у сучасній державі й суспільстві є особливою, розглядається в контексті наукових досліджень у сфері історії, культурології, соціології, економіки як проблема гендерної (соціокультурної) рівності.

XX ст. стало періодом виникнення нових гендерних теорій, а саме: а) гендерної нерівності; б) гендерного пригноблення; в) гендерних відмінностей. У 70 роках XX ст. починає формуватися й гендерна теорія права – концепція аналізу правових документів, яка базується на загальних принципах гендерної теорії. Розвиток концепції і принципів гендерного аналізу права обумовлено рівнем сприяння й можливостями адаптування вченими-юристами феміністської, а пізніше гендерної ідеології. У 80 роках XX ст. у юридичних закладах США й Канади засновано спецкурси «Феміністська теорія та право», «Гендерна теорія та право», де викладалися методологічні й теоретичні основи адаптування названих теорій до правової науки та практики. У 1990 роках гендерними підходами до права зацікавилися і в країнах СНД [3, с. 19].

Теорія гендерної нерівності проголошує, що чоловіки і жінки не лише відрізняються за своїм соціальним статусом у суспільстві, а й самі поняття статусу обох статей не є однаковими. Це призводить до того, що жінки одержують менше матеріальних благ, ресурсів, мають нижчий соціальний статус і рівень доступу до влади, менші можливості для самореалізації порівняно з чоловіками того ж соціального статусу. Тож гендерна нерівність не є наслідком біологічних або особистісних відмінностей між чоловіками і жінками, а витікає із самої організації суспільства. Ця теорія передбачає принципову можливість соціальних змін, спрямованих на загальне покращання ситуації й запобігання соціально структурованій гендерній нерівності.

Теорія гендерних відмінностей констатує, що і соціальний статус, і культурний досвід жінки відрізняються від чоловічого. Основним об'єктом і предметом досліджень у межах цієї теорії є внутрішнє психічне життя, духовний світ жінок як форма специфічного для них погляду на світ, яка й складає «жіночий» спосіб побудови реальності. Іншою центральною темою в межах теорії гендерних відмінностей є загальні межі й характер міжособистісних стосунків та життєвого досвіду жінок, серед яких, наприклад, ставлення до дітей, спосіб вирішення життєвих ситуацій, спілкування жінок між собою, феномен жінок-учених тощо.

У нашій державі питання забезпечення рівних прав жінки і чоловіка в Україні проголошено, насамперед, в Конституції України [4], де у ст. 24 наголошується на рівності прав людини, незалежно від багатьох чинників та факторів, в т.ч. незалежно від статі.

Деталізуються положення рівності прав жінки і чоловіка у Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок» [5], де визначаються основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, вперше, запроваджується визначення таких термінів як «дискримінація за ознакою статі», «сексуальні домагання», «гендерна рівність» тощо.

Також інтереси жінок і чоловіків захищаються галузевими національними нормативно-правовими актами. Проте, їх положення не закріплюють відповідні процедури й механізми забезпечення рівності статей, а отже, залишаються декларативними.

З цього приводу в науковій літературі пропонуються такі шляхи удосконалення та розвитку національного рівня нормативно-правової бази державної політики щодо забезпечення рівності прав жінки і чоловіка: прийняття достатньої кількості нормативно-правових актів центральних органів державної влади щодо державного забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; узгодження нормативно-правової бази державної гендерної політики з міжнародним законодавством щодо забезпечення рівності прав жінки і чоловіка; створення інформаційно-методичного ресурсу державної політики забезпечення рівності прав жінки і чоловіка в комплексі з нормативно-правовою базою, що регламентує її формування й реалізацію; включення гендерних аспектів до державних програм розвитку освіти як пріоритетних; уведення у вищих навчальних закладах спеціальних

предметів і спецкурсів з гендерної проблематики з урахуванням специфіки підготовки фахівців; подання гендерної збалансованої інформації в підручниках та освітніх програмах; розробка відповідних навчальних програм, методичних посібників, підручників для різних типів навчальних закладів; сприяння розвитку освіти без гендерної упередженості, включення питань з гендерної обізнаності та чутливості в навчальний і виховний процес до системи освіти; моніторинг стану нормативно-правової бази державної політики забезпечення рівності прав жінки і чоловіка, зокрема проблем, що потребують правового врегулювання, а також результатів правозастосування внаслідок упровадження всіх нормативно-правових актів [6–7].

Отже, концепція і практичне застосування гендерної рівності є центральними поняттями сталого розвитку українського суспільства. У гендерній рівності не йдеться про питання жінок. Мова йде про рівну участь жінок і чоловіків у покращенні умов як їхнього власного життя, так і життя громади. Метою гендерної рівності є підтримка досягнення рівності між жінками і чоловіками з метою забезпечення стабільного розвитку суспільства, подолання будь-яких проявів дискримінації. На сьогодні ситуація навколо цієї проблематики потребує створення і реалізації державної програми подолання гендерної нерівності, адже зміни у становищі жінок можливі лише за умови послідовної державної гендерної політики.

Список використаних джерел

1. Гонюкова Л. В., Сичева В. В. Законодавче забезпечення гендерної політики в Україні. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*. 2014. Вип. 1. С. 20–23.
2. Омельченко Т. В. Становлення та розвиток міжнародно-правових стандартів щодо захисту прав жінок та забезпечення гендерної рівності. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. «Право»*. 2016. Вип. 17. С. 82–89.
3. Ламах Е. Коментар до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; ред. група : Л. С. Кобелянська та ін. Запоріжжя : Друкар. світ, 2011. 167 с.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
5. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2005. Ст. 52.
6. Деметрадзе Т. Р. Конституційний принцип рівності прав жінки і чоловіка: поняття, зміст, механізм його реалізації та захисту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2015. 16 с.
7. Грицяк Н. В. Правовое регулирование равных прав и возможностей женщин и мужчин в Украине: состояние и пути совершенствования. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2018. № 1. С. 22–25.

Касяненко Євгенія Валеріївна
старший викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА ОЗНАК ПРЕФЕКТА ЯК ОРГАНУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

В Україні триває об'єднання територіальних громад – об'єднань нового формату, що передбачене реформою децентралізації. Новосформований склад вищих органів державної влади підтримує розпочату реформу децентралізації та аналізує подальші перспективи формування інституту префекта в Україні.

Наукову концепцію інституту префекта сформовано в низці країн світу, але це не стосується України, де його впровадження знаходиться на підготовчому етапі. Питання інституціоналізації префекта вивчали І. Беззуб, П. Ворона, М. Дрогомирецька, О. Марцеляк, Г. Макаров, Б. Калиновський та інші. При цьому варто зазначити, що у вітчизняній юридичній науці не сформовано остаточного поняття та переліку ознак префекта як державного органу. Це суттєво ускладнює процес розробки правових засад щодо інституціоналізації префекта та загалом проведення децентралізації влади.

Така інституція має давню історію і її сутність та зміст неодноразово осмислювався зарубіжними вченими. Етимологічно поняття «префект» (лат. praefectus – керівник) означає особу, що обіймає військову, адміністративну або судову посаду; урядового чиновника, що очолює